

ТАРИФИ.

СУБСИДІЇ.

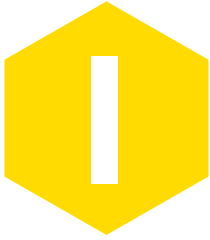
**ЕНЕРГО-
ЕФЕКТИВНІСТЬ.**

ДАЙДЖЕСТ
КОРИСНИХ
МАТЕРІАЛІВ

ЗМІСТ:

I. ТАРИФИ.....	03
1. Головні тези з питань тарифів.....	04
2. Видання «Українська правда». Новые тарифы на газ и тепло. Как это будет?	06
3. Видання «Vox Ukraine». Тарифи на газ: могло бути не боляче.....	09
4. Видання «Новое время». Шлях до енергетичної незалежності	12
5. Видання «BusinessViews». Говоришь, много платишь за газ? На алкоголь и сигареты ты тратишь еще больше	17
II. СУБСИДІЇ	20
6. Головні тези з питань субсидій	21
7. Спростування десяти міфів про субсидії	23
III. ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ	25
8. Головні тези з питань енергоефективності	26
9. Урядова програма з енергоефективності діє і її ефект відчутний.....	28
10. Видання «Українська правда». Інвестуємо в енергоефективність. Куди звернутися за фінансовою допомогою.....	30
11. Сайт teplo.gov.ua. 10 аргументів чому «теплий кредит» вигідний ОСББ	33
12. Сайт teplo.gov.ua. У Тернополі мешканці будинку скоротили витрати газу на опалення у 4 рази.....	36
13. Сайт teplo.gov.ua. Жителі рівненського ОСББ діляться секретами економії.....	39

ТАРИФИ

01

ГОЛОВНІ ТЕЗИ З ПИТАНЬ ТАРИФІВ

Чому зросли тарифи

- 20 років українські політики замовчували правду від населення, що низькі тарифи є результатом гігантських доплат з бюджету України.
- В результаті за останні 10 років через штучно занижені ціни на газ Україна втратила 53 млрд дол, що сьогодні прирівнюється до двох річних бюджетів країни.
- Всі ці роки низькі ціни на комунальні послуги компенсували зі своїх кишень лікарі, вчителі, працівники бюджетної сфери, військові, позаяк замість підвищення зарплатні освітянам і медикам, держава витратила великі кошти на компенсацію Нафтогазу, яка в останні роки перевищувала уже 100 млрд грн.
- Уряд не заробляє на тарифах. З їх підвищенням Україна перестала втрачати. Позаяк, підвищення кінцевих цін на комунальні послуги дозволило значно знизити витрати на дотації енергетичним компаніям з Державного бюджету, який наповнюється податками громадян.
- Це означає, що зараз, коли ціни є ринковими, держава перестала витратити великі кошти на здешевлення енергії і спрямувала частку від цих коштів на адресні субсидії людям.
- Відбулося не стільки підвищення цін, скільки скорочення державних дотацій енергетичним компаніям, 70% доходів яких формувалося доплатами бюджетів всіх рівнів, що було дуже вигідно олігархам.
- До 2015 року на той самий газ в тій самій трубі існувало 16 різних цін для різних споживачів, що створювало величезні можливості для незаконного збагачення олігархів.
- У 2016 році занижена ціна на газ обійшлася би державі у 170 млрд грн на дотацію Нафтогазу. На субсидії Уряд у цьому році виділив 40 млрд грн.
- Різниця – 100 млрд грн – це кошти, які роками кралася з кишень українців, а могли спрямовуватися на ремонт доріг, підтримку шкіл, лікарень, будівництво нових дитячих садочків та заробітні плати бюджетникам.
- Низька ціна на газ власного видобутку призвела до занепаду власного видобутку. За 25 років український видобуток впав з 55 до менше ніж 20 млрд кубів газу. А низька ціна на газ для населення, у свою чергу, призвела до завищеного (неефективного) споживання. На цій різниці – між споживанням та видобутком – всі ці роки наживався ще й російський Газпром. Позаяк, продати більше газу, означає отримати більше прибутку.
- З впевненістю можна констатувати, що за єдиної ціни на газ на рівні імпортного

паритету, український видобуток би зріс, а споживання би скоротилося настільки, що Україна би не імпортувала газ. І тоді Газпром отримав би на 19 мільярдів доларів менше доходів за 2009–2015 рр., а Україна б не витратила такого об'єму валюти, який спричинив знецінення української гривні.

- Існує два способи знизити плату за комунальні послуги: «штучно» здешевлювати газ або допомогти людям комплексно утеплити будинки та модернізувати інфраструктуру комунальних підприємств. У першому випадку – це безповоротно втрачені для країни гроші та неефективне споживання дорогого імпортного газу. У другому – інвестування тих же коштів у створення робочих місць у сфері енергоефективності житлових будинків, міської інфраструктури, що забезпечить в подальшому довготривалий ріст економіки та підвищення соціальних стандартів.
- Уряд України обрав другий шлях, усвідомлюючи, що це непопулярний крок, який спричинить чимало критики з боку населення і протидію монополій, які втрачають свій ринок, а відповідно високі заробітки.
- Підвищення тарифів на газ є запорукою української енергонезалежності. Ринкова ціна на газ дозволяє розвивати власний видобуток газу та імпортувати менше газу з-за кордону. Що це означає для країни? Це скорочення вивозу валюти та тиску обмінного курсу на гривню, нові робочі місця, поява нових технологій, це зміцнення економіки, яке дозволить підвищувати заробітні плати та пенсії.

Відповідальність органів місцевого самоврядування

- Тариф на гарячу воду та опалення формується не Урядом, а в містах – комунальними та комерційними компаніями – постачальниками тепла та гарячої води на основі розрахунків, погоджених з органами місцевого самоврядування, що затверджується Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП).
- Більша частина підприємств, що генерують тепло і гарячу воду знаходяться в комунальній власності. Тому міська влада напряму впливає на рівень втрат у котельнях та в мережах міста і тому може знижувати тарифи за рахунок модернізації комунальної інфраструктури.
- Однак, звичайно, простіше займатися популізмом і вимагати від Уряду зниження ціни на газ за рахунок подальших дотацій з державної скарбниці.
- Втрати у мережах, за підрахунками НКРЕКП, сягають 20–45% у тарифі, і це є той резерв, з якого можна скоротити тариф якщо зайнятися модернізацією мереж. У Польщі, наприклад, втрати у мережах, які були модернізовані на початку 2000-х років, знаходяться в межах 3–4%.
- 60% теплової енергії, які оплачують, але не отримують українці – це зокрема результат роботи місцевої влади.
- Після запровадження фінансової децентралізації на місцях з'явилися значні ресурси. Бюджети розвитку багатьох міст з 2014 року зросли практично вдвічі. І це дозволяє органам місцевого самоврядування не тримати гроші в «кишенях», а допомагати людям утеплюватися до зими, модернізувати інфраструктуру комунального господарства, ремонтувати школи, садочки, лікарні.

02

«УКРАИНСКАЯ ПРАВДА». НОВЫЕ ТАРИФЫ НА ГАЗ И ТЕПЛО. КАК ЭТО БУДЕТ?

АВТОР: НЕВІДОМІЙ.

ДАТА: 28 КВІТНЯ 2016 Р.

Что случилось?

Кабинет министров принял постановление, уравнивающее цены на газ для всех категорий населения. Стоимость «голубого топлива» вырастет более, чем в два раза.

Так, с 1 мая газ будет продаваться по единой граничной цене 6879 гривен за тысячу кубометров. Таким образом, новые тарифы для населения и коммунальщиков будут такими же, как и для промышленности (6800–7500 гривен).

Повышение цен на газ скажется, в первую очередь, на стоимости тепла и горячего водоснабжения для населения.

Почему газ подорожал?

Как у любого товара, у газа есть рыночная цена. Сейчас цена газа привязана к ценам на немецком хабе NCG, где, согласно прогнозам, его стоимость составляет 185 долларов (4942 гривны) за 1000 кубометров.

Если прибавить стоимость транспортировки, тариф на распределение и наценку поставщика – получим 6879 гривен.

При этом газ может как подешеветь, так и подорожать. К примеру, с 2009 года мы покупали газ у России по 450 долларов, с 2015 – по 225 долларов. Так что фактически, для Украины газ как товар даже подешевел.

Как известно, переход на рыночные цены для населения – было одним из основных условий Международного валютного фонда. В 2014 году правительство утвердило поэтапный план роста тарифов до 2017 года.

Как изменились тарифы на газ для населения?

Для кого как. До первого мая газ стоил 7188 гривен за 1000 кубометров. Для украинцев, потреблявших меньше, чем 1200 кубометров за отопительный сезон, существовала социальная норма в размере 3600 гривен за тысячу кубометров. Ее отменили.

Теперь цена для всех, в независимости от уровня потребления, будет составлять 6879 гривен за тысячу кубометров.

1. Для жителей небольших частных домов, потреблявших меньше социальных 1200 кубометров (действуют в отопительный сезон), цена вырастет примерно в два раза.
2. Цена для более крупных домохозяйств формально снизится с 7,2 до 6,8 гривен за кубометр. Но для большинства этих домохозяйств, в связи с отменой льготной нормы в зимний период, цены с октября также вырастут.
3. Для потребителей в многоквартирных домах, которые используют газовые плиты для готовки еды, газ стоил 7200 за 1000 кубометров. Поскольку с 1 мая цена опустится до 6879, газ для них подешевеет на 8%.
4. Для религиозных организаций цена газа (в случае его использования не для коммерческих целей) останется низкой – 3913 грн за тыс м³.

Почему подорожает отопление?

Предприятия теплокоммунэнерго, поставлявшие населению газ и горячую воду, закупили газ у государства за 3004 гривны за куб м. С первого мая газ будет продаваться по цене 6879 гривен за тысячу куб м.

По данным Киевэнерго, в тарифе на центральное отопление составляет 71,7% (остальное – электроэнергия, зарплата и т.п.). Соответственно, тарифы на отопление в Киеве вырастут на 90%.

Доля газа в горячей воде для киевлян занимает 62%. Соответственно тарифы на горячее водоснабжение вырастут на 75–80%.

Данные цифры приблизительны, поскольку в будущем конкретный тариф будет утвержден НКРЭ для каждого отдельного предприятия ТКЕ.

Это дорого. Мне нечем платить! Что делать?

Для тех, кому нечем платить – существуют субсидии. Если раньше государство дотировало целую отрасль через низкие цены, то сейчас государство субсидирует отдельных людей, которые не могут себе позволить оплачивать полную стоимость газа.

Повышение тарифов на газ и тепло приведет к росту заявок на получение субсидий. Количество граждан, получающих субсидии, по прогнозам Минсоцполитики, вырастет с 5,4 млн домохозяйств в прошлом году до около 7 млн в 2016.

В дальнейшем в системе субсидирования возможны некоторые изменения. Эксперты говорят, что субсидии нужно оптимизировать. Текущая система субсидий – слишком расточительна, и нормы потребления газа завышены приблизительно в два раза.

Если раньше газ стоил дороже, почему мы платили меньше?

Раньше государство покрывало разницу между рыночной ценой газа и тарифом, по которому население покупало газ.

Суть дотаций проста. НАК Нафтогаз закупал газ по рыночной цене в Украине, а больше за рубежом, а потом по заниженной цене продавал украинцам, в результате образовывалась разница, которая и покрывалась из госбюджета.

В 2014 году дотации из бюджета для покрытия убытков госхолдинга из-за заниженных цен на газ достигли 120 млрд гривен.

Почему мы не можем потреблять дешевый украинский газ?

Существует популистское мнение, что поскольку «Укргаздобыча» добывает газа больше, чем его потребляет население, а украинский газ стоит 1590 гривен за тысячу кубометров, значит, газ для населения должен продаваться по цене 1590 гривен за тысячу кубометров.

По факту, 1590 – это себестоимость газа, покрывающая только операционные затраты предприятия. Продавая газ по такой цене, «Укргаздобыча» не сможет инвестировать в модернизацию предприятия, разработку новых скважин и наращивание добычи газа.

Половина доходов от «Укргаздобыча» также пойдет в бюджет в виде ренты, из которых выплачиваются субсидии для той части населения, которая в них нуждается.

С этой целью, стоимость украинского газа также повысится до рыночной цены 4849 гривен за тысячу кубометров (без НДС).

А почему не оставить все, как было последние 24 года?

24 года все было очень плохо. Украина не может, и формально никогда не могла себе позволить продавать населению газ по цене ниже его себестоимости, покрывая основную часть расходов. Сделать цены рыночными было необходимо еще двадцать лет назад, но каждое правительство, находившееся у власти, боялось навредить своему рейтингу столь радикальной и непопулярной реформой.

Отсутствие реформ в энергетическом секторе – также одна из причин кризиса последних лет. Во всех нормальных европейских странах работает принцип рыночных цен за газ для населения. В свое время, переход на рыночные цены и повышение тарифов, осуществлялось также болезненно. Например, в Польше.

Почему важно, чтобы цены были рыночными?

Отсутствие рыночных цен создавало возможности для коррупции, делало увеличение добычи невозможным и приводило к зависимости импортного, в частности российского, газа.

К тому же, богатые получали больше выгоды, поскольку потребляли газ по дотациям от государства. При этом никто не занимался энергоэффективностью, благодаря которой, можно было бы значительно сократить потребление.

«VOX UKRAINE». ТАРИФИ НА ГАЗ: МОГЛО БУТИ НЕ БОЛЯЧЕ

АВТОРИ: ДАРИНА МАРЧАК,
МИКОЛА МЯГКИЙ, ОЛЕКСАНДР ЯРОЩУК.
ДАТА: 25 СЕРПНЯ 2016 Р.

24 роки Україна жила при економічно невиправданих тарифах на газ і тепло. Результат – вирощена низка газових олігархів, Україна на короткому енергетичному зашморгу Росії, стагнація внутрішнього видобутку та десятки мільярдів прихованого субсидування Нафтогазу, що розхитало держфінанси.

Від Радянського Союзу Україна дістала у спадок енергонеєфективну економіку. Значну роль в енергобалансі грав газ, який складав приблизно 50% в структурі енергоспоживання країни у 1990-х та протягом більшої частини 2000-х років. Занепад економіки і особливо промисловості привів до скорочення енергоспоживання. Так, якщо у 1991 році споживання газу в Україні наближалось до 120 млрд кубометрів, то у 2005-му було спожито менше 80 млрд кубометрів, а ще за десять років споживання газу склало вже 34 млрд кубометрів.

Історія тарифу

До 1998 року, коли був створений Нафтогаз, ринок газу був децентралізованим: компанії, що імпортували газ, мали отримувати відповідну ліцензію. У 1996–1997 роках ліцензії були видані 8 компаніям, найбільші з яких – ЄЕСУ, Укргазпром, ІТЕРА. З 1998 року Нафтогаз поступово консолідував ринок, ставши у 2003-му році єдиним імпортером і монополістом на ринку газу.

Вже в 1999 році в одному з документів, присвячених реформам в Україні, Світовий банк вказує на необхідність підвищення тарифів на газ і тепло до економічно обґрунтованого рівня (до повної собівартості). На той час газ був відносно недорогим (\$50 за куб м, але фактично середня ціна була ще нижча через практику розрахунків бартером), і проблема квазіфіскального дефіциту через непрямі субсидії на покриття різниці в тарифі не була дуже гострою. Значно актуальнішою була інша проблема – несплати за газ.

Після трансформаційної кризи та гіперінфляції початку 1990-х і фінансової кризи та девальвації 1998 року Нафтогаз збирав лише 34% виставлених рахунків – йдеться у дослідженні Світового банку «Україна: виклики, що стоять перед газовим сектором» (2003 рік). Населення та підприємства просто не сплачували за рахунками. Визнаючи першочерговість платіжної дисципліни, той самий Світовий банк писав, що тарифи піднімати потрібно, але без ефективних заходів у боротьбі з неплатежами підвищення тарифів буде економічно безплідним.

За 1999–2000 роки Нафтогаз зміг домогтися значного підвищення платежів за газ, довівши їх до 90%. Тоді ж питання обґрунтованості тарифів знову вийшло на перше місце.

Якщо Україна імпортувала газ за домовленостями з Росією та Туркменістаном приблизно по \$50 за тисячу кубометрів (що було у 3–5 разів нижче, ніж ціна в Європі), то середньозважений тариф для населення складав близько \$19 за тисячу кубометрів, для підприємств ТКЕ – \$28 за тисячу кубів, лише промисловість сплачувала біля \$50. Таким чином, на початку 2000-х середньозважений тариф для всіх споживачів був приблизно \$40 за кубометр.

Ці \$10 різниці, помножені на помірні неплатежі та технологічні втрати, створювали прихований дефіцит у газовому секторі в розмірі 0,5–2,5% ВВП на рік.

Заради справедливості потрібно зазначити, що поступове підвищення тарифів та поліпшення платіжної дисципліни у 2003–2005 роках за політично стабільної ціни імпортного газу допомогло практично усунути цей дефіцит у газовому секторі, звівши його до 0–1,5% ВВП. Саме тоді й було втрачено політичну можливість безболісно реформувати тарифи.

«У 2005–2007 роках уряд мав підтримку суспільства, до того ж доходи і добробут населення зростали. Це була дуже сприятлива ситуація для підвищення тарифів до рівня собівартості. Людям було б нескладно сплачувати трошки більше». Андрій Герус, експерт в енергетичному секторі, колишній член НКРЕКП

Частково цьому недогляду «сприяли» й міжнародні фінансові організації (МФО). Після значного підвищення тарифів у середині 1990-х років і аж до кризи 2008-го року МФО особливо не підіймали тему тарифів. Наприклад, в МВФівській програмі Stand-By 2004 року містилася загальна обіцянка покращити транспарентність Нафтогазу та створити систему моніторингу субсидій в енергетичному секторі, а в традиційному моніторинговому (Article IV) звіті МВФ у липні 2008 року теми тарифів та Нафтогазу згадувались лише побіжно.

З 2006 року ситуація почала поступово погіршуватись. Законтрактувавши увесь середньоазійський газ, Росія стала його монопольним постачальником в Україну. Після першої газової війни на початку 2006 року Росія підвищила ціну на газ до \$95 у 2006-му, \$130 у 2007-му та \$180 у 2008-му році. Після другої газової війни на початку 2009 року ціна почала визначатись щоквартально і в середньому була на рівні \$200–300 (з усіма знижками) до середини 2011-го та близько \$400 у 2012–2013 роках.

Девальвація гривні у 2008–2009 роках з 5 до 8 гривень за долар посилила проблему. Оскільки імпортний газ оплачувався доларами, а тарифи були в гривнях, у доларовому еквіваленті тарифи для населення і ТКЕ стали навіть нижчими. Часткове підвищення тарифів у 2008 і 2010 роках незначно компенсувало вплив девальвації. Якщо в 2009 році дефіцит Нафтогазу зріс до 2,5% ВВП, то у 2010 році він знизився до 1,7% ВВП. Комплексна реформа газового сектору, включаючи підвищення тарифів, стала однією з ключових вимог програм МВФ 2008 і 2010 років. Уряди Юлії Тимошенко і Миколи Азарова проігнорували ці вимоги. Вже тоді різниця між тарифами для населення та імпортною ціною газу була п'ятиразовою, і питання вважалося дуже електорально токсичним.

Таким чином, в середині нульових Україна згаяла можливість плавно реформувати систему тарифів. Кожне наступне непідвищення тарифів було політичним рішенням, на якому спекулювали та піарились політики, а корупційну ренту заробляли наближені до влади газові «бізнесмени».

Розплата: ціна низького тарифу

Таке ціноутворення і система непрямого субсидування компенсували левову частку ціни газу всім – і бідним, і забезпеченим, і дуже багатим українцям. Держава (платники податків) не мала змоги економити гроші на більш точному таргетуванні субсидій.

За десятиріччя низьких цін населення звикло до енергетичного патерналізму, а політики – до спекуляцій та піару на газовому питанні. В умовах низьких цін

не було стимулів для впровадження енергозберігаючих технологій, індивідуального обліку газу і тепла та скорочення споживання.

Диференціація тарифів між домогосподарствами та промисловістю, що зростає з 2007 до 2010 року з 3 до 10 разів, створювала багате підгрунтя для арбітражу (перепродажу газу для населення промисловим споживачам). Корупційна рента текла рікою.

Нафтогаз упевнено прямував до банкрутства, фінансова діра держмонополії вимірювалась десятками мільярдів гривень. У 2014 році, після Революції гідності, коли баланс Нафтогазу припинив бути таємницею за сімома печатками, фіскальний дефіцит компанії (газового сектору) склав 5,7% ВВП (близько 90 млрд грн), перевищивши увесь бюджетний дефіцит України (4,6%ВВП). Монетизація цього дефіциту через «друк» грошей викликала тиск на курс гривні.

Тоді ж, після Революції 2014 року, був зроблений спринтерський ривок для вирішення проблеми. Якщо у 2013-му консолідований збиток групи компаній Нафтогазу складав \$1,7 млрд то в цьому році очікується прибуток у \$0,7 млрд (чистий прибуток Нафтогазу як окремої юрособи в першому півріччі склав 21,8 млрд грн). Це результат підвищення та вирівнювання тарифів на газ для населення і промисловості, поліпшення операційної ефективності Нафтогазу.

04

«НОВОЕ ВРЕМЯ». ШЛЯХ ДО ЕНЕРГЕТИЧНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

АВТОРИ: ЮРІЙ ВІТРЕНКО, ГОЛОВНИЙ
КОМЕРЦІЙНИЙ ДИРЕКТОР ГРУПИ НАФТОГАЗ.
ДАТА: 18 СЕРПНЯ 2016 Р.

Пригадаймо, якою була наша перша весна після Революції гідності.

Газпром в односторонньому порядку збільшує ціну на газ для України на 80% до 485 дол за тис м³. Також Газпром вимагає погасити борги «попередників». Щоб мало не здавалося, Газпром навіть згадує про принцип «бери або плати», хоча раніше вони обіцяли його не застосовувати.

Це означає що нам відразу потрібно сукупно сплатити близько 30 млрд дол США, а потім ще купувати в рази більше газу, ніж нам реально потрібно, та ще за ціною, набагато вищою за ринкову. Україна не може виконати ці умови, бо не те, що у Нафтогазу, у держави на це грошей не вистачить, навіть якщо не платити зарплати, пенсії та не фінансувати армію.

Ми звертаємося до Європи. Нам кажуть – наявні потужності з Європи дозволяють замінити лише незначні обсяги російського газу. При цьому взимку, коли вони найбільш потрібні, навіть ці потужності ймовірно не будуть доступні. До того ж ціна газу з Європи буде вищою за ціну Газпрому.

Тому або потрібно «домовлятися» з Газпромом, або взимку буде колапс, по всій країні будуть лопатися труби, як в Алчевську в 2006 році, люди будуть замерзати, Росія використає це у гібридній війні і завоює ще більшу частину України, якщо ми взагалі залишимося незалежною країною.

Вірогідно, що саме на це розраховували кремлівські стратеги.

Що дуже сумно, на це розраховували і деякі українські олігархи, які вже намалювали собі схеми як «порешать» у Росії і стати посередником між Газпромом і Нафтогазом. «Спасителями» вони себе бачили.

«Домовлятися» формально з Газпромом, а реально з Путіним, в такій слабкій переговорній позиції було б вбивчо для України. У найкращому випадку це було б повторенням 2004–2009 років, коли між Нафтогазом і Газпромом поставили РосУкр-Енерго, потім Янукович став Прем'єр-міністром, а згодом і Президентом, і ми стояли за крок до перетворення на колонію Росії.

Тому було вирішено боротися. Це був наш перший етап боротьби за енергетичну незалежність.

Після юридичного та дипломатичного тиску був запущений реверс зі Словаччини. У рекордний термін було побудоване нове з'єднання газопроводів.

Був укладений контракт з великою європейською газовидобувною компанією. Основною умовою з їхнього боку була повна відповідність ринковій практиці та відсутність жодної політики. Знову ж таки, у рекордний термін ми перейшли на цю ринкову практику і контракт запрацював.

Це дозволило нам вже восени 2014 року мати зовсім іншу переговорну позицію.

Ми розуміли, що з натяжкою, але ми можемо пройти зиму взагалі не закупаючи газ у Росії. Спочатку майже ніхто у це не вірив. Нам доводилося навіть показувати цей новий контракт європейським чиновникам.

Так званий «зимовий пакет» 2014/15 років був результатом складного геополітичного процесу, але оскільки поставки російського газу для нас вже не були критичними, ми могли наполягати на «знижках», на розрахунках по всіх спірних питаннях тільки у разі відповідного рішення арбітражу, та на тимчасове незастосування принципу «бери або плати». Ми могли собі дозволити показати всім, що нам не було це потрібно більше ніж іншим сторонам переговорів. До речі, у подальшому ми отримували такі умови від Газпрому вже і без «трьохсторонніх» переговорів на геополітичному рівні.

Це не означає, що нам не допомагали наші міжнародні партнери. Навпаки, без їхньої підтримки, все було б набагато складніше, хоча було і багато «нюансів». Ми завжди були чесними з ними щодо наших справжніх намірів, ми знали нашу справу, і тому нам вдавалося знайти тих, хто нам щиро допомагав.

Для України позитивний фінансовий ефект від того, що ми змогли поборотися з Газпромом, склав вже майже 50 млрд дол. Це навіть не враховуючи непрямі збитки Газпрому. Але головне те, що Україна зараз вже не залежить від закупівлі газу у Газпрому.

Трансформація Нафтогазу

Проблема з критичною залежністю України від російського газу і вимиванням коштів на користь Росії не виникла сама по собі.

Нам складно сперечатися з тими, хто каже, що до виникнення цієї проблеми був причетний і сам Нафтогаз. Тому що він де-факто контролювався олігархами. Що крали без сорому. Що Нафтогаз був корупційною чорною дірою. Навпаки, ми можемо лише додати, що навіть популізм політиків та суспільний запит на патерналізм не є виправданням, бо вони були не причиною, а наслідком олігархічно-клептократичної системи.

Співставляючи всі вищезазначені проблеми, стає очевидно, що шлях до енергетичної незалежності пролягає через позбавлення олігархів можливості впливати на Нафтогаз. Через пов'язану з цим боротьбу з корупцією на всіх рівнях, одним з найбільш ефективних засобів якої є забезпечення прозорості.

Ми значно просунулися на шляху до енергетичної незалежності. Як показано вище, ми вже позбулися залежності від закупівлі газу у Росії. Якщо залежність була наслідком олігархії, корупції та непрозорості, то цілком логічно, що позбавлення від цієї залежності було результатом того, що:

1. Вплив олігархів на Нафтогаз був значно зменшений. Ми продовжуємо цей процес, не дивлячись на шалений спротив системи.

2. Ми ефективно боролися з корупцією. Нашим першочерговим пріоритетом було прибрати корупцію на закупівлі газу, втрати від якої для країни становили десятки мільярдів доларів. Це вже зроблено. Тепер ми закупаємо газ без посередників у провідних європейських компаній. Ціноутворення легко перевірити – це ціна газу на ліквідних європейських торговельних майданчиках (хабах) плюс зрозуміла маржа. Цю маржу можна порівняти з витратами на транспорт газу з хабу до кордону України або з маржою інших імпортерів (а їх чимало). Все це просто не залишає місця для корупції при закупівлі газу. Щодо корупції на інших рівнях в компанії – тут боротьба ще далеко не закінчена, але результати вже вражають. Наприклад, навіть іноземні партнери України високо оцінили успіхи Укргазвидобування, нашої дочірньої компанії, яка видобуває газ. Ефективна боротьба з корупцією дозволяє нам користуватися довірою і підтримкою міжнародних партнерів України.

3. Був суттєво підвищений рівень прозорості. Ми вже другий рік поспіль проводим повний аудит за міжнародними стандартами. Ми зробили прозорими тендери.

Ми розпочали реформу корпоративного управління, в результаті якої вже сформована Наглядова Рада, де незалежні директори мають більшість. Ці незалежні директори були рекомендовані Номінаційним комітетом, який складався з представників міжнародних фінансових організацій (ЄБРР, Світовий банк, МВФ тощо). В свою чергу, цей рівень прозорості та корпоративного управління дозволяє нам, принаймні дотепер, захищатися від політичного втручання, метою якого є залишити стару «систему».

Нам самим хочеться щоб все можна було зробити за день, або максимум за два. Але це нереально. Ми рухаємося вперед, але ми часто вимушені йти на компроміси і робити кроки вбік, або навіть назад.

Коли ми кажемо, що Нафтогаз контролювався олігархами та корупціонерами, ми розуміємо, що формально власником Нафтогазу залишалася держава, український народ. Тому ці олігархи і корупціонери не були зацікавлені в тому, щоб Нафтогаз був прибутковим. Навпаки, чим більше було проблем у Нафтогазу, тим краще було для них. У Нафтогазу не було коштів і економічного сенсу вкладати у видобуток. Погано для Нафтогазу, але добре для них – бо вони тоді забирають собі найкращі родовища. Це тільки один з багатьох прикладів.

Тому це також необхідно було змінювати. Неправильно коли національна нафтогазова компанія є хронічно збитковою. Навпаки, нормально, коли в неї значний прибуток. Ми це змінили, Нафтогаз став прибутковим. Замість того, щоб брати кошти з держбюджету, Нафтогаз став найбільшим платником податків в країні. Тепер він вже не «чорна діра», цінність якої для держави, для українського народу, дорівнює нулю.

Ліквідація прихованих субсидій

У цій статті неможливо обійти тему цін на газ для населення.

Ми розуміємо, наскільки болючим це підвищення було для населення. Люди потерпають від економічної скрути, люди не відчують справедливості, а тут так радикально підвищують ціну на газ.

Ми розуміємо, що всім хотілося би, щоб спочатку олігархи були позбавлені будь-якого впливу, була подолана корупція і забезпечена прозорість, щоб люди стали більше заробляти, а тільки потім уже піднімали ціни.

На жаль, це неможливо. У нас різниця між ціною на абсолютно однаковий природний газ для промисловості та для населення сягала 1000 відсотків. За такої різниці неможливо подолати корупційну спокосу заробити на цьому. Уже розкриті схеми, коли газ списувався на населення за пільговою ціною, а насправді продавався промисловим споживачам за ринковою ціною. І лічильники самі по собі не вирішать ці проблеми, бо за лічильниками теж люди, не кажучи вже про «умільців» скручувати будь-які лічильники.

Так звані приховані субсидії, коли населення отримує газ не за ринковою ціною, а за визначеною політиками «собівартістю» державної газовидобувної компанії, призводить до надмірного споживання газу та до занепаду видобутку. Також потрібно чітко усвідомлювати, що приховані субсидії, за визначенням, призводять до непрозорості, яка, в свою чергу, не дозволяє ефективно боротися з корупцією.

Саме тому Нафтогаз і був корупційною чорною дірою. Як зазначено вище, ми змінили це. Тепер наші доходи і витрати є прозорими, нас можна порівнювати з іншими комерційними компаніями, і саме таке порівняння є найбільш дієвим засобом виявлення неефективності та корупції.

У транспортуванні газу, де ми є природними монополістами, ми перейшли на європейську методологію визначення тарифу, що робить ці тарифи зрозумілими та справедливими.

Ми є лідером з переведення закупівель на електронну платформу Prozorro, щоб позбутися корупції у тендерах.

Платформа Prozorro має також бути запорукою того, що прибутки та податки, які Нафтогаз направляє в держбюджет, не будуть там украдені. Бо всі закупівлі за гроші держбюджету мають теж здійснюватися через Prozorro, щоб не крали на тендерах.

Ми можемо чесно сказати, що виділення коштів з бюджету на адресні субсидії наразі теж супроводжується певними проблемами. Хтось безпідставно отримує субсидію. Є проблеми з незаконним списанням обсягів газу на отримувачів субсидій (бо «все одно» це покриє субсидія), а також є проблеми зі стимулами до енергоефективності. Але масштаб цих проблем є у рази меншим порівняно з проблемами від «прихованих» субсидій. Чесність адресних субсидій можна набагато легше перевірити, бо принаймні записується, хто і скільки їх отримує. Систему надання адресних субсидій можна поступово вдосконалювати, її прозорість дозволяє ефективно виявляти проблеми та їх вирішувати. Це давно доведено у світі. Саме тому МВФ, інші міжнародні фінансові організації, уряди західних країн так високо оцінюють нашу реформу ціноутворення на газ, коли ми переходимо від прихованих до адресних субсидій і (в значній мірі за допомогою цього переходу) поступово викоринюємо корупцію у цій сфері.

На жаль, прості люди не можуть відчуті ефективність нашої боротьби з корупцією безпосередньо на своєму гаманці. Побутовий споживач газу поки може відчувати тільки збільшення ціни. При цьому олігархи, які втрачають контроль над Нафтогазом, корумповані ними політики, їхні засоби масової інформації використовують це для спекуляцій на економічній скруті та зневірі українців.

Ми і самі бачимо, як людям складно виживати та шукати правду. Ми розуміємо, що оформлення субсидії хоча і вирішує нагальну проблему для тих, хто об'єктивно не може сплачувати за новими тарифами, але це може бути прийнято людьми тільки як тимчасовий захід. І тому, якщо найближчим часом не запрацює нормально економіка, не будуть суттєво підвищені пенсії та зарплати, не буде відчуття справедливості, суспільне незадоволення буде знаходити радикальний вихід.

Але ми також розуміємо, що якщо б не переходили з прихованих на адресні субсидії, то курс долара був би значно вищим, було б суттєве падіння ВВП, в повному обсязі би не виплачувалися зарплати бюджетникам та пенсії. І ситуація з корупцією була б набагато гіршою. Зокрема, Нафтогаз залишався б корупційною чорною дірою.

Що далі?

Таким чином, ліквідація прихованих субсидій – одна зі складових тієї ціни, яку сплачують українці за можливість мати нормальне життя для себе та своїх дітей. Це ціна незалежності – від Росії, від олігархів, від корупції. Важливо тільки, щоб після цього у людей ще раз не вкрали шанс на нормальне життя.

За це потрібно боротися. Ми не маємо допустити, щоб нас зупинили на півшляху до справжньої незалежності.

Реформи зараз буксують. Закон про незалежного регулятора, який мав бути прийнятий одночасно з Законом про ринок газу, тобто ще півтора роки тому, не прийнятий й дотепер. Затримка з прийняттям європейських мережевих кодексів також не дозволяє побачити очікуваний результат від цілком європейського Закону про ринок газу.

Реформа корпоративного управління держкомпаніями розпочалася не на папері тільки в Нафтогазі. Але навіть у нас вона під загрозою зриву – компроміси та затримки з прийняттям рішень, які мають обмежити політичне втручання в роботу компанії, несуть критичну загрозу дискредитації вже навіть зробленого. Багато хто з корупціонерів та олігархів роблять це навмисно, бо вони не можуть допустити втрати контролю над державними компаніями – основним джерелом їхнього незаконного збагачення.

Що будемо робити ми?

Ми будемо продовжувати трансформацію Нафтогазу у компанію, яку наш власник, український народ, буде вважати своєю, а не олігархів.

Ми повністю відокремимо оператора ГТС і залучимо для управління ним компанію світового рівня у якості партнера. Європейські компанії будуть довіряти цьому партнерству і тому вони будуть працювати на нашому ринку газу.

Українці будуть впевнені в тому, що Нафтогаз став ефективною, прозорою і некоорумпованою компанією – на рівні європейських державних компаній.

До чого тут енергетична незалежність?

«Новий» Нафтогаз в «новій Україні» зможе настільки підвищити видобуток та рівень енергоефективності споживачів газу, що ми взагалі не будемо імпортувати газ.

Це буде найкращим прикладом того, як здобувається справжня незалежність!

05

«BUSINESSVIEWS». ГОВОРИШЬ, МНОГО ПЛАТИШЬ ЗА ГАЗ? НА АЛКОГОЛЬ И СИГАРЕТЫ ТЫ ТРАТИШЬ ЕЩЕ БОЛЬШЕ

АВТОР: НЕВІДОМИЙ.

ДАТА: 13 ВЕРЕСНЯ 2016 Р.

Зачем разбираться в газовых вопросах, есть вокруг много более интересные и менее сложных тем? Да и после тяжелого рабочего дня хочется посидеть с друзьями и выпить бокал пива, а не вчитываться в правительственные постановления. Вот только оказывается, что на пиво ты тратишь больше, чем платишь за газ, который используешь нерационально. Но себя ругать в голову не придёт, лучше поругать тех, кто присылает платежки.

Дай угадаем, тема цен на коммуналку – твоя любимая. Потому что все вокруг рассказывают страшилки о том, что скоро и всей зарплаты не будет хватать, чтобы заплатить за газ в отопительный сезон. И вот твой среднестатистический соотечественник уже начинает откладывать деньги, с опаской смотря в будущее – в сторону следующей зимы. А кто виноват? Да он сам же и виноват.

Без счетчика газа выгоднее, чем с ним

Каков тариф?

С 1 мая 2016 года все бытовые потребители платят за газ 6,879 гривен за кубический метр газа. Люди у нас в стране делятся на два типа: те, кто поставил себе счетчик на газ – таких в Украине 72%, и те, кто платит по нормативам Кабмина. Тенденция хороша, но не все так просто.

Давай сначала разберемся, сколько сжигает газа среднестатистическая семья, состоящая из трех человек.

При наличии из газовых приборов только плиты для приготовления пищи, такая семья сжигает приблизительно 30–40 кубометров газа в месяц. Добавляем газовую колонку, и этот показатель превращается уже в 100 с лишним кубов. Методом несложной арифметики вычисляем, что в месяц такая семья тратит 700 гривен на оплату газа, а в отопительный сезон при наличии газового котла – минимум 2100 гривен: 700 грн + 1400 грн (200 кубометров за отопление).

А нормативы потребления газа в Украине странные

14 кубов газа на человека в месяц, если есть и газовая колонка, и плита. Так вот, если ты не понял, украинец без счетчика платит почти в два раза меньше. Таких домохозяйств у нас осталось мало – около 1% из всех, кто использует газ комплексно: на отопление, подогрев воды и приготовление пищи. Ну и естественно, находятся индивидумы из числа последних, которым даже в два раза меньше не хочется платить.

Но зато мы любим погулять

«Ще не вмерла Україна, якщо ми гуляем так» – уже не актуально. Актуально вот что: чем больше ты будешь гулять, тем быстрее Украина загнетса.

В то время, как ты заносишь ситуацию с тарифами на коммуналку в свой личный список зрад, ты почему-то забываешь о том, в какую копейку ты влетел в прошлую пятницу, посидев в баре с друзьями. Это называется двойными стандартами, друг.

Вечно можно смотреть на две вещи: как вата пишет в комментариях в Фейсбуке, что отключит нам газ, и на статистику твоих трат на алкоголь и сигареты, и это, около 800–1000 гривен в месяц с учетом твоих пятничных посиделок.

И таких как ты – вся Украина.

По статистике, за 2015 год украинцы потратили на алкоголь и сигареты почти в полтора раза больше денег, чем на коммуналку: 43 млрд гривен ушло на алкоголь и табачные изделия, 36 млрд гривен – на оплату коммунальных услуг (данные за девять месяцев 2015 года)

Почти 7 гривен за кубометр газа – это меньше всех в Европе

Ты, естественно, скажешь, что это много: мы же когда-то платили в семь раз меньше! Но в сравнении с ЕС, куда ты так мечтаешь, чтобы мы попали, украинцы платят мало – у нас самая маленькая цена на газ для потребителя. В Испании стоимость 1000 кубометров газа составляет 1089 долларов, во Франции – 855, в Германии и Польше – 800 и 583 соответственно. В Украине – 257.

Можно платить меньше: просто задумайся, как ты используешь газ

Знаешь, в чем разница между тобой и европейцем? Ты любишь, когда в квартире зимой так тепло, что аж дышать нечем. И тогда ты начинаешь открывать форточки вместо того, чтобы прикрутить регулятор на котле, сэкономив деньги.

Средняя температура в твоём доме – 23–25 градусов, в доме европейца – 18–19 градусов.

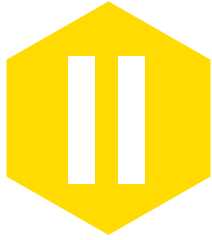
Почему так? Все просто: во-первых, среднестатистический житель ЕС понимает ценность энергетических ресурсов своей страны; во-вторых, что влетит в копеечку,

если будет слишком греться; ну и в-третьих, он, в принципе, и так не может понять, зачем это делать, ведь оптимальная температура для комфортного сна и функционирования твоих легких – это те самые 18–19 градусов по Цельсию.

На фоне того, что каждый третий житель нашей страны продолжает жаловаться, что тратит весомую часть своей зарплаты на коммуналку, кажется, виден прогресс в понимании значимости экономии энергоресурсов: за 2015 год украинцы потребили на 25% меньше газа, чем в 2014.

Все познается в сравнении. Как только начинаешь считать, сколько тратишь на другие свои нужды повседневной жизни, уже не так страшно смотреть в квитанцию за газ, правда? Тут все ясно: нужно бороться с излишней от теплолюбивостью и начинать использовать ресурсы рационально. Это, как минимум, сэкономит тебе 5% твоего семейного бюджета, а как максимум – укрепит здоровье и да, кажется, ты начнешь наконец-то высыпаться.

СУБСИДІЇ

06

ГОЛОВНИ ТЕЗИ З ПИТАНЬ СУБСИДІЙ

- Субсидії – це економія сімейного бюджету.
- Кожен, хто потребує допомоги у сплаті житлово-комунальних послуг, її отримає. Держава це гарантує.
- Субсидію може отримати кожна українська родина, витрати на комунальні послуги якої перевищують 15% її доходу. Уряд адресно заплатить за кожного громадянина.
- Наприклад, сім'я, у якій двоє працездатних батьків та одна дитина, проживає у Києві у квартирі площею 50 м². Дохід родини – 7000 грн на місяць, комунальні витрати – 2520 грн. У разі оформлення субсидії, така сім'я сплачуватиме за комуналку всього 875 грн, решту – 1645 грн заплатить держава.
- Держава зробила крок назустріч і тим людям, які орендують житло. Такі сім'ї, на підставі договору найму (оренди) житла, теж можуть оформити субсидію і значно менше платити за комунальні послуги.
- Субсидія розраховується виходячи з доходу зареєстрованих у будинку (квартирі) осіб і оформлюється на будь-кого з членів сім'ї.
- Наявність заборгованості з оплати за житлово-комунальні послуги не впливає на право отримати субсидію і не є підставою у її відмові. Жодним чином на субсидію не впливає також і наявність будь-якого майна, в тому числі квартири, машини, земельних паїв, корови, трактора тощо.
- Громадяни, які одержували субсидію протягом 2015–2016 рр., автоматично отримуватимуть її в наступному (2016–2017 рр.) опалювальному сезоні.
- Для отримання державної допомоги у сплаті житлово-комунальних послуг необхідно заповнити лише Заяву та Декларацію про доходи. Жодних інших документів не потрібно.
- Кожна українська сім'я отримає у поштову скриньку бланк Декларації про доходи, Заяви на отримання субсидії на оплату житлово-комунальних послуг та інструкцію як їх правильно заповнити.
- Готові документи можна самостійно:
 - занести у місцеве управління соціального захисту населення («соцзабез»)
 - подати у сільську чи селищну раду
 - відправити рекомендованим листом у орган соціального захисту населення за місцем проживання
 - відправити через Інтернет (заповнити Заяву та Декларацію можна на сайті subsidii.mlsp.gov.ua)

- Протягом декількох тижнів від моменту отримання документів, соціальна установа письмово повідомить про рішення з приводу надання допомоги та її розміру.
- Субсидія безповоротно призначається на 12 місяців, а не на півроку, як було раніше. Вона автоматично перераховується на наступний термін вже без додаткових заяв.
- Раніше, через штучно занижені тарифи, держава дотувала і багатих і бідних. Загальний об'єм таких прямих дотацій газу і тепла у 2014 році склав понад 120 мільярдів гривень – це сума, що перевищувала 25% Держбюджету країни.
- Уряд відновив соціальну справедливість, замінивши дотації палива адресними субсидіями споживачам. Заможні можуть і повинні платити за газ, який споживають, самостійно. Державна підтримка надаватиметься тим, хто сьогодні реально потребує допомоги.
- За адресної схеми надання субсидії лише малозабезпеченим, сума адресних субсидій у 2016 році становить 40 мільярд гривень, що складає лише 5% Державного бюджету.

07

СПРОСТУВАННЯ ДЕСЯТИ МІФІВ ПРО СУБСИДІЇ

Міф 1.

Кажуть, що субсидію доведеться повертати, а її оформлення може перешкодити продажу квартири, будинку чи оформленню спадку!?

Насправді, субсидія є безповоротною державною допомогою, а її отримання не пов'язане і не тягне за собою зміни власника житла.

Міф 2.

Кажуть, що необхідно використовувати в повному обсязі газ, воду та інші комунальні послуги, на які призначено житлову субсидію, інакше її перестануть надавати!?

Насправді, якщо люди не використали всю норму ресурсів на сім'ю, заощаджені кошти субсидії залишаються на рахунках сім'ї і можуть бути використані в подальші місяці, в тому числі – і для погашення обов'язкової частки платежу.

Міф 3.

Кажуть, що клопоту з оформленням субсидії багато, а в реальності вона може скласти мізерну суму!?

Насправді субсидію оформити просто: треба лише заповнити Заяву і Декларацію. Все решта зроблять органи соціального захисту. Подати заявку тепер можна і в електронному вигляді на сайті www.subsidii.mlsp.gov.ua. Субсидія розраховується на основі середньомісячного сукупного доходу сім'ї, і у середньому вона складає 1500–2000 гривень.

Міф 4.

Кажуть, що субсидії не надаються безробітним працездатним громадянам або сім'ям, до складу яких входять такі особи!?

Насправді, якщо здорові молоді люди працездатного віку не навчаються, не перебувають на військовій службі, не працюють і не декларують доходів, але на якісь же кошти живуть, то для розрахунку субсидії їм буде враховано умовний дохід в розмірі двох прожиткових мінімумів для працездатної особи – з 1 травня 2016 року 2900 грн. І субсидія їм буде призначена.

Міф 5.

Кажуть, що субсидії не призначаються за наявності заборгованості за оплату комунальних послуг!?

Насправді, заборгованість з оплати за житлово-комунальні послуги не впливає на оформлення субсидії. І ніхто не буде позбавляти українців власності через несплату комунальних тарифів.

Міф 6.

Кажуть, що за помилки при заповненні Декларацій будуть штрафувати або навіть забирати субсидії!?

Насправді, жодних штрафів за помилки в Деклараціях не буде. Важливо не приходувати інформацію про свої доходи.

Міф 7.

Кажуть, що громадяни можуть втратити субсидію, якщо будуть купувати валюту!?

Насправді, субсидія не призначається, якщо будь-хто з членів домогосподарства протягом 12 місяців перед зверненням про призначення субсидії здійснив одноразову купівлю товарів робіт та послуг на суму, яка на дату купівлі перевищує 50 тисяч гривень. Купівля валюти не входить в перелік вартісних покупок, здійснення яких позбавляє права на субсидію.

Міф 8.

Кажуть, що субсидій позбавляють ті сім'ї, які мають депозити!?

Насправді, депозити в банках не враховуються як доходи і не входять в перелік критеріїв, на підставі яких може бути відмовлено в наданні субсидії.

Міф 9.

Кажуть, що субсидія не призначається батькам пенсіонерам, в помешканні яких зареєстровані повнолітні діти, які проживають в іншому місці!?

Насправді, рішення комісії приймається з урахуванням документу, що підтверджує тимчасову відсутність осіб з числа зареєстрованих. За відсутності документа – на підставі акту обстеження матеріально-побутових умов проживання сім'ї.

Міф 10.

Кажуть, що сім'я не може претендувати на субсидію, якщо у будь-кого з членів родини у власності є земельний пай!?

Насправді, наявність будь-якого майна, в тому числі квартири, машини, трактора, корови, земельних паїв, не впливає на право отримання субсидії. Під час розрахунку субсидії враховується дохід, що його приносить це майно. Якщо пай не здають в оренду, то й доходу немає.

ЕНЕРГО- ЕФЕКТИВ- НІСТЬ

08

ГОЛОВНІ ТЕЗИ З ПИТАНЬ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ

- Енергомодернізація житла – можливість менше платити за комуналку
- Політики-популісти закликають зменшити тарифи на 40%, що не розумно. Ціна на газ в Україні, така як у всьому світі.
- Розумно економити на комунальних платежах від 40 до 70%. Для цього є як мінімум 5 способів:
 - Утеплити будинок можна досягнути економії у сплаті комуналки до 50%.
 - На 15% менше можна платити якщо замінити старі вікна на енергоефективні.
 - Лічильник тепла дозволяє економити 20% коштів родини. Якщо встановити ще регулятор на радіатор, економія буде ще відчутнішою.
 - Енергозберігальні лампочки і датчики руху в сукупності дають змогу на 70% менше платити за електроенергію.
 - Ощадливе використання води, правильне користування пылесосом, пральною машиною та іншими побутовими приладами ще одна можливість економити домашній бюджет.
- Українці мають можливість утеплити будинки до зими, замінити старий газовий котел на ефективніший, встановити лічильник на воду чи опалення за кошти держави – завдяки Урядовій програмі з енергоефективності, яка в народі отримала назву «теплі кредити».
- «Теплі кредити» – це безповоротна грошова державна допомога населенню України, яка надається через державні банки – Ощадбанк, Укргазбанк, Укресімбанк у розмірі:
 - 20% безповоротної допомоги – на заміну газових котлів для населення
 - 35% – для фізичних осіб на впровадження енергоефективних заходів (утеплення будинків, заміну вузлів обліку води та теплової енергії, встановлення вікон)
 - 40% – для ОСББ та ЖБК як юридичних осіб, для проведення термомодернізації. Якщо у складі таких об'єднань є субсидіанти, то таке ОСББ чи ЖБК безповоротно отримує відшкодування до 70% коштів на проведення енергоефективних заходів.
- Громадяни мають можливість отримати часткову компенсацію на енергоефективні заходи не тільки з державного бюджету, а й додатково (15-20%) з обласних та міських програм. Уряд об'єднав зусилля з ОДА та містами і запустив місцеві програми співфінансування заходів з енергозбереження для населення, що дає змогу людям отримати більший розмір допомоги.
- На порядку денному Уряду стоїть монетизація субсидій з можливістю її використання на заходи з енергоефективності, а також створення Фонду енергоефективності, який надасть цій діяльності системного характеру.

- Участь в Урядовій програмі з енергоефективності – це не тільки можливість зменшити комунальні платежі завдяки заходам з енергозбереження. Йдеться про проект національного масштабу, в якому кожен громадянин є його учасником і робить свій внесок в енергонезалежність України.
- Наші східноєвропейські сусіди, чехи та поляки, після повалення комуністичного режиму в 1990-х опинились у схожих умовах: низький рівень життя, проблемний енергетичний сектор, ринкові ціни на енергоносії. Сьогодні ці країни за ефективністю використання теплової енергії в оселі випереджають Австрію чи Бельгію.
- Підвищення кінцевих цін на енергію вплинуло на поведінку споживачів, яким стало вигідно економити. За 2014-2015 роки споживання газу населенням скоротилося на 30%, що позитивно впливає на скорочення об'єму необхідного імпорту палива та зменшує тиск на курс обміну гривні. Бездотаційна ціна газу та тепла робить окупними проекти енергоефективності – шлях яким пройшли всі країни ЄС.

УРЯДОВА ПРОГРАМА З ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ДІЄ І ЇЇ ЕФЕКТ ВІДЧУТНИЙ

Урядова програма з енергоефективності – це безповоротна грошова державна допомога населенню України, ОСББ, ЖБК на утеплення будинку (енергоефективне обладнання), заміну вікон, приладів обліку (лічильників).

Допомога надається через державні банки – Ощадбанк, Укргазбанк у розмірі:

- 20% безповоротної допомоги – на заміну газових котлів для населення;
- 30% – для фізичних осіб на впровадження енергоефективних заходів (утеплення будинків, заміну вузлів обліку води та теплової енергії, встановлення вікон);
- 40% – для ОСББ та ЖБК як юридичних осіб, для проведення термомодернізації.

Малозабезпеченим родинам – субсидіантам держава надає 70% коштів на енергоефективні заходи.

Громадяни України мають можливість отримати часткову компенсацію не тільки з державного, а й додатково (15–20%) з обласного та міського бюджетів.

Урядова програма з енергоефективності, яка в народі отримала назву «теплі кредити», позитивно оцінена міжнародними експертами та пересічними українцями – учасниками цієї програми.

Про це, зокрема, свідчать результати національного дослідження «Ефективність державної підтримки реалізації енергоефективних заходів ОСББ/ЖБК», яке було проведено Держенергоефективності спільно зі Світовим банком і Агентством США з міжнародного розвитку (USAID).

За результатами даного дослідження, 98% опитаних українців, об'єднаних в ОСББ, визнали свій досвід участі в Урядовій програмі з енергоефективності позитивним, з них – 73–75% – одночасно використали місцеві програми співфінансування енергоефективних заходів для населення. 95% людей готові ще раз скористатися цією державною допомогою. То ж є всі підстави констатувати: Урядова програма з енергоефективності діє і ефект для населення відчутний.

Як приклад: ОСББ «Явір-2011», що у м. Луцьк Волинської області, взяло кредит на 2 млн грн на комплексну термомодернізацію будинку. З державного бюджету відшкодовано 40% суми кредиту, а місцева влада взяла на себе відсотки за кредитом. Після утеплення вартість опалення для мешканців цього будинку скоротилася вдвічі – з 15 до 7 грн за м² житлової площі. Відтепер родини заощаджують на опаленні близько 400 грн в місяць. До речі, кожна з квартир зросла у ціні на 25%.

Ще один показовий приклад – це ОСББ у Кременчуці Полтавської області, яке вклало 229 тис грн у те, щоб облаштувати індивідуальний тепловий пункт, встановити регулятори теплового потоку. Держава відшкодувала майже 100 тис грн. Після цього витрати на опалення зменшилися на 34% по кожній квартирі.

Таких прикладів ефективного утеплення за підтримки Уряду чимало. Попит на програму постійно зростає. Утеплити будинок за Урядової підтримки у рази вигідніше, аніж самостійно.

Основне першочергове фінансове навантаження лежить на Уряді, який компенсує левову частку суми кредиту з державного бюджету (40%) та додатково залучає кошти місцевих бюджетів (15–30%).

За таких умов участь у програмі для кожної квартири у багатоповерхівці не буде обтяжливою. Наприклад, якщо ОСББ залучає близько 100 тис грн на такі заходи, як заміна вікон у під'їздах, систем освітлення, встановлення лічильників тепла, то з урахуванням Урядової та місцевої підтримки платіж за кредитом для однієї квартири у цьому будинку складатиме лише 8–29 грн у місяць. Водночас, кожна родина заощаджуватиме на оплаті комунальних послуг близько 100 грн у місяць.

Якщо ОСББ залучить більшу суму коштів – 500 тис грн, то зможе провести комплексні заходи з утеплення: облаштувати ІТП, частково утеплити будівлю або встановити тепловий насос чи сонячний колектор. У такому випадку платіж за кредитом з однієї квартири становитиме 27–97 грн у місяць. Водночас економія витрат на комунальні послуги для квартири буде в 4–5 разів більшою, ніж розмір цього платежу.

У будь-якому з цих сценаріїв витрати ОСББ становитимуть близько 55% від загальної суми коштів, залучених на утеплення. Тобто, отримуючи Урядове та місцеве відшкодування, навіть сплачуючи відсотки за кредитом, ОСББ фактично має можливість придбати необхідне йому обладнання та матеріали за половину його ринкової вартості.

Нагадаємо, що за умовами програми Уряд надає ОСББ та ЖБК безповоротну фінансову допомогу у розмірі 40% від витрат на утеплення. Більше того, якщо у складі ОСББ є субсидіанти, то таке ОСББ отримає більшу частку відшкодування у середньозваженому розмірі між 40% і 70% – залежно від кількості субсидіантів у багатоповерхівці.

Автори дослідження опитали 127 ОСББ – учасників програми, і вони підтвердили, що запровадили заплановані заходи й отримали ті наслідки, на які розраховували. У більшості ОСББ на запитання дослідників відповіли: «впевнені – у новий опалювальний сезон 2016–2017 року ми увійдемо з утепленими будинками і зменшеними комунальними платіжками».

«УКРАЇНЬСЬКА ПРАВДА». ІНВЕСТУЄМО В ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ. КУДИ ЗВЕРНУТИСЯ ЗА ФІНАНСОВОЮ ДОПОМОГОЮ

АВТОР: САМІРА АББАСОВА.

ДАТА: 6 ВЕРЕСНЯ 2016 Р.

За даними опитувань Національної ради реформ, майже третина українців не проводила жодних робіт для підвищення енергоефективності житла.

При цьому 62% з них планують це зробити. Такий показник цілком прогнозований, адже за кілька останніх років тарифи зросли більш ніж удвічі.

Водночас, більшість опитаних не готові почати модернізацію без сторонньої фінансової допомоги. У такому випадку є два шляхи: звернутися до держави або до міжнародних фінансових установ.

Отже, як, де і за скільки можна модернізувати свій будинок?

Що таке енергоефективність?

Понад 90% українців вважають вартість житлово-комунальних послуг надто високою. За словами громадян, тарифи не відповідають їх доходам.

Однак зменшити цифру у своєму платіжному документі удвічі цілком можливо. Для цього треба навчитися раціонально використовувати енергоресурси. Звична заміна лампочок та тонкий струмінь води у крані – лише вершина айсберга.

Енергетична ефективність також стосується стану підлоги, стелі, стін, систем опалення, водопостачання та електропостачання. Більшість будинків зводилися без дотримання норм енергоефективності, тож тепер українці споживають утричі більше енергоресурсів, ніж жителі інших європейських держав.

Річ у тім, що будинок втрачає тепло через усю поверхню: 10–25% – через дах, 20–30% – через стіни, 30–40% – через неправильну систему вентиляції, зокрема, 15–25% через вікна, і навіть 6% – через підвал. Відповідно, комплексна термоізоляція дозволить зменшити плату за опалення більш ніж удвічі.

Однак на модернізацію необхідно знайти кошти. З цією метою в Україні діє кілька державних і недержавних програм, які нададуть фінансову допомогу і консультації.

Де взяти гроші

Найвідоміша державна програма – «Теплі кредити». Вона стартувала у жовтні 2014 року і показує хороші результати. «Середня окупність проектів становить 24%. Будь-який бізнесмен позаздрив би такому хорошому показнику», – стверджує голова Держенергоефективності Сергій Савчук.

Держава пропонує три фінансові продукти, які різняться сумою позики, терміном та умовами кредитування. Громадянам відшкодовується до 40% тіла позики (субсидіантам до 70%). Разом з «Теплими кредитами» працюють місцеві програми.

Якщо ж фантазія та фінансові можливості обмежені, можна звернутися за допомогою до проекту IQenergy і спробувати альтернативні джерела енергії.

Проект IQenergy втілює Європейський банк реконструкції та розвитку з червня 2016 року. Він уже видав понад 200 кредитів на більш ніж 4 млн грн. Здебільшого українці брали позики обсягом 20 тис грн під 19,99% річних.

Після отримання кредиту можна звернутися до банків-партнерів програми – Укрсиббанку, ОТП-банку та Мегабанку – та отримати заохочувальні платежі: до 20% від загальної вартості інвестицій для фізичних осіб та до 35% – для ОСББ.

Варто врахувати, що ЄБРР не може нав'язувати умови кредитування банкам-учасникам, тому у різних фінансових установах вони різні.

Як провести модернізацію

Мешканцям приватних будинків пощастило, бо для проведення комплексних заходів у багатоповерхівці необхідна згода двох третин жителів. Громадянам, що живуть у квартирах, доведеться залучатися підтримкою сусідів.

Якщо останнє не вдалося, не варто поспішати робити щось самотужки. Утеплення стін однієї окремої квартири спричиняє різницю температур в стіні будівлі, що посилює фізичні процеси і вкоротить термін її експлуатації.

Для участі у державній програмі необхідно виплатити борги за ЖКП, інакше компенсації не будуть надані. Також потрібен енергетичний аудит. Завдяки йому можна визначити, скільки і де енергії втрачається, і які заходи треба проводити.

Для цього можна запросити експерта або скористатися послугою IQenergy «Калькулятор енергоефективності». Так можна самотужки порахувати енергетичні втрати та потенційну економію, але з планом дій розібратися навряд чи вийде.

Якщо прийнято рішення скористатися фінансовою допомогою, обидва проекти при виконанні робіт допоможуть консультацією. Вони нададуть перелік сертифікованих компаній, які реалізують обладнання, та порадять матеріали. Наприклад, у списку IQenergy відповідних компаній – понад 400, позицій обладнання – 2 250.

Який очікувати ефект

Щоб не говорити абстрактно, можна розглянути досвід учасників проектів. Здебільшого вони обирали утеплення стін, заміну вікон, котлів або радіаторів.

Як показали опитування позичальників «теплих кредитів», майже всі з них були задоволені результатами, 70% досягли економії, а 80% відчували підвищення комфорту. Примітно, що ціни на модернізовану власність виросли в середньому на 25%. Не дивно, що 95% учасників висловили бажання взяти позику повторно.

«Своїми силами ми почали утеплення ще у 2012 році. Проте шубу треба купувати цілою, а не дошивати потім рукави, тому я вмовила власників узяти кредит. Звучить «кредит», хоча насправді це допомога.

У березні ми поставили індивідуальний тепловий пункт – ІТП. За десять днів роботи економія становила 20%, маємо 60–70% компенсації за встановлення ІТП.

Харків'янам опалення квадратного метра коштує 30 грн, нам – 12. Власники приходять і кажуть, що нарешті живуть у теплому домі. Вперше за 20 років», – розповідає голова правління ОСББ «Альма-матер», Харків, Юлія Самойлова.

«Над проектом працюємо рік. Позику брали на п'ять років, однак уже її повертаємо. Замінили вікна і тепловий лічильник, модернізували освітлення. Раніше за освітлення платили 800 грн, тепер – 150–200 грн. Нині беремо новий кредит», – каже голова правління ОСББ «Берегиня», Львів, Олександра Слободянко.

Можна й без позики

Якщо навіть вигідні умови кредитування не заохочують інвестувати в енергетичну модернізацію, варто вчитися заощаджувати.

Більшість громадян не знають, що на кухні не можна розташовувати плиту поруч з холодильником. Якщо температура повітря навколо останнього перевищуватиме 30 градусів, він почне споживати удвічі більше електроенергії.

Саму побутову техніку люди часто вибирають неуважно, хоча вона може заощадити до 70% електроенергії. Упізнати таку можна за класом енергоспоживання: при покупці варто вибрати техніку з показником А+ і вище.

Таких дрібниць є чимало. Більше про побутову енергетичну економію можна дізнатися із серії навчальних роликів від IQenergy. Українці повинні вчитися жити ощадливо. Це збереже гроші та підвищить рівень комфорту.

10 АРГУМЕНТІВ ЧОМУ «ТЕПЛИЙ КРЕДИТ» ВИГІДНИЙ ОСББ

ДЖЕРЕЛО: САЙТ TEPLO.GOV.UA

Є сумніви щодо того, чи варто ОСББ брати «теплий кредит»? «Твоє ОСББ» дає ґрунтовні відповіді:

Чи можу я втратити квартиру через кредит, що взяло моє ОСББ?

Кредит бере юридична особа – ОСББ, а не кожен співвласник багатоквартирного будинку. Банк надає кредит без застави. Відповідальність за погашення кредиту несе виключно ОСББ. Для забезпечення погашення щомісячного внеску за кредитом ОСББ розраховує суму щомісячного внеску співвласника. Несплата за кредитом ОСББ можлива тільки в тому разі, якщо не всі співвласники сплачують платежі в повному обсязі. Тоді відповідну роботу із співвласниками-неплатниками проводить ОСББ.

Кредит – це ж дуже дорого!

Здається, що 25% – це дуже багато, 125% за п'ять років. Навіть якщо частину кредиту в розмірі 40% компенсує держава, то все одно буде переплата 85%. Але це зовсім не так.

По-перше, якщо з банком домовитись про сплату кредиту за класичним графіком (тобто рівними частинами сплачувати кредит), то навіть без компенсації сума переплати за кредитом складе приблизно 62–63%.

По-друге, враховуючи компенсацію від держави, навіть в мінімальному розмірі 40%, ОСББ може за 5 років сплатити навіть менше, ніж отримало (якщо кредит буде тільки на енергоефективні матеріали та обладнання). Така економіка отримується тому, що держава компенсує витрати не після сплати відсотків за кредитом, а майже після отримання кредиту, а якщо бути точнішим, зазвичай через 2–3 місяці після отримання кредиту. Тому більшу частину строку кредитування ОСББ сплачує відсотки не з суми ізначально отриманої, а з суми, яка на 40% менше, ніж було отримано ОСББ. Тому за весь строк кредитування, ОСББ може сплатити по кредиту враховуючи відсотки та банківську комісію, суму менше ніж отримано.

А головне – у кожного мешканця є вибір: або сплачувати існуючі рахунки за житлово-комунальні послуги, або впроваджувати енергоефективні заходи та платити менше навіть із внеском за кредитом.

Страх зростання розміру відсоткової ставки та суми боргу

Цей страх найчастіше з'являється у співвласників, які не мали власного досвіду кредитування, або їх досвід був негативним із різних причин. Насправді, кредит видається ОСББ на визначений строк під визначену відсоткову ставку із зазначенням чіткого порядку погашення кредиту. Керівнику ОСББ при підписанні кредитного договору треба уважно вивчити умови перегляду відсоткової ставки за кредитом.

Страх можливості непогашення кредиту ОСББ

Для своєчасного та повного погашення кредиту ОСББ розраховує щомісячний внесок, який кожен співвласник повинен своєчасно сплачувати на поточний рахунок ОСББ. Виникають випадки, коли окремі співвласники не змогли своєчасно сплатити свій щомісячний внесок. У цьому випадку вже на етапі прийняття рішення щодо впровадження енергоефективного заходу загальні збори співвласників можуть розглянути доцільність створення резервного фонду, який забезпечить накоплення резервних коштів у випадку затримки оплати внесків окремими співвласниками. Наприклад, ОСББ затвердило внесок у розмірі 0,67 грн./кв.м., який забезпечує погашення внеску ОСББ за кредитом та резервний фонд у розмірі 0,07 грн./кв.м., який забезпечить своєчасне погашення кредиту навіть при затримці сплати щомісячних внесків 10% співвласників.

Держава може не компенсувати частину кредиту

Зараз вся компенсація сплачується у тому же поточному році, в якому прийнятий Державний бюджет (тобто гроші вже виділені), тому випадків неотримання компенсації не зафіксовано. До того ж гроші на компенсацію енергоефективних кредитів не можна використати на якісь інші програми, це цільові гроші які можна використати тільки на компенсацію кредитів.

Гроші у банку можуть згоріти

Враховуючи, те що ОСББ повинно відкрити рахунок у банку в якому буде братися кредит, багато хто боїться, що гроші, які будуть на рахунку в цьому банку, можуть згоріти. Але переживати з цього приводу не варто, оскільки в програмі задіяні тільки державні банки і сума, яка буде знаходитися на поточному або депозитному рахунку, буде набагато менша від тієї, яку ОСББ отримали у банків в кредит.

Страх обмеження у виїзді закордон або у розпорядженні його майном. Кредитний договір укладається із юридичною особою – ОСББ. Його підписують дві сторони: ОСББ в особі керівника та банк в особі уповноваженого представника. Тому на підставі цього кредитного договору жодних обмежень відносно третіх осіб (співвласників) не може бути. Співвласник протягом всього строку кредиту має можливість виїжджати закордон, здійснювати будь-які операції із своїм майном, у тому числі продавати, дарувати, обмінювати свою квартиру. Водночас у кожного співвласника є обов'язок із сплати щомісячних внесків.

Страх підвищеної уваги з боку Банку

Деякі співвласники бояться, що банк буде дзвонити їм, приїжджати додому та на роботу. Насправді, це не так. Позичальником за кредитом виступає ОСББ – юридична особа та будь-які дзвінки, візити можуть бути лише до позичальника-ОСББ та лише у визначених випадках. Наприклад, перевірки цільового використання кредиту, наявності прострочення платежу. Звичайного співвласника ОСББ турбувати банк не буде.

Страх судів з боку банку

Деякі співвласники бояться, що банк подасть позов на них в суд. Подача позову до суду з боку банку є можливою лише при наявності кредитного договору, договору поруки або договору застави майна між банком та даним співвласником. Кредит на впровадження енергоефективних заходів не потребує застави або поруки жодного із співвласників. Тому жодних підстав для подачі позову з боку банку за кредитом на співвласника немає. При цьому важливо розуміти, що саме ОСББ при наявності заборгованості з боку співвласника має право звернутись до суду із метою забезпечення погашення щомісячного внеску співвласником на користь ОСББ. Але цей позов є можливим незалежно від наявності кредиту.

Страх невпевненості

Коли співвласник чогось не знає або не розуміє – він боїться та психологічно вважає правильним відмовитись від самої ідеї впровадження енергоефективних заходів. Але насправді єдиним раціональним рішенням є розібратися у сутності заходу, ознайомитись із усіма деталями, поррахувати кожен із варіантів і прийняти рішення.

Загальним повинно бути таке правило: порівняння щомісячної економії від впровадження заходу та щомісячних додаткових витрат на захід. Наприклад, за розрахунками Правління ОСББ щомісячна економія на опаленні від впровадження ІТП складе 5 грн./кв.м., а додаткові щомісячні витрати при оформленні кредиту без застави та початкового внеску на всю суму ІТП складуть 0,8 грн./кв.м.

Для співвласника це означає, що на 1 кв.м. опалювальної площі він може отримати економію за опалювальний сезон (6 місяців) у розмірі 30 грн, але у випадку оформлення кредиту на всю суму для отримання цієї економії він повинен додатково сплатити $0,8 \text{ грн./кв.м.} \cdot 12 \text{ міс.} = 9,6 \text{ грн.}$ та зекономить свої кошти за перший рік у розмірі $30 - 9,6 = 20,4 \text{ грн./кв.м.}$

Страх того, що у нашому будинку не вийде

Сьогодні вже запроваджено нове законодавство, що регулює утримання та управління житлом та дозволяє ефективно вирішувати проблеми багатоквартирних будинків. Окрім того, завжди є можливість запросити фахівців з енергоефективності та спеціаліста з банку і отримати необхідну інформацію для прийняття рішення.

Економічно обґрунтовані розрахунки дозволяють довести, що впроваджувати енергоефективні заходи та брати кредит – це вигідніше, ніж продовжувати платити зростаючі рахунки. Таким чином, якщо енергоефективний захід буде окупний, то переконати людей буде не важко, тому що в подальшому він принесе додаткові прибутки у вигляді реальної економії для кожного співвласника.

12

У ТЕРНОПОЛІ МЕШКАНЦІ БУДИНКУ СКОРОТИЛИ ВИТРАТИ ГАЗУ НА ОПАЛЕННЯ У 4 РАЗИ

АВТОР: НАТАЛЯ РАДКОВСЬКА, РЕГІОНАЛЬНИЙ ПРЕС-СЕКРЕТАР
ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИХ ТА ЕНЕРГЕТИЧНИХ ПРОГРАМ
ГРОМАДЯНСЬКОЇ МЕРЕЖИ ОПОРА.
ДЖЕРЕЛО: САЙТ TEPLO.GOV.UA

У Тернополі є багато гарних будинків з ошатними дворами. Один із таких на вул. Лисенка, 6. Галина Іванівна Ткач, голова ОСББ «Мрія-2006», зробила все можливе, аби мешканці почували себе комфортно та затишно.

Наприклад, будинок раніше мав значні втрати тепла. Щоб вирішити цю проблему, співвласники скористалися державною програмою, яка компенсує 40% кредиту, витраченого на обладнання і матеріали для термомодернізації будинку.

Після здійснення відповідних заходів кожен з мешканців багатоповерхівки зменшив щомісячне витрачання газу на опалювання квартири з 240 до 60 метрів кубічних. Своїми успіхами Галина Іванівна поділилася з нами.

Зараз масово люди почали створювати ОСББ. Та коли справа доходить до голови правління – охочих виявляється мало. Що спонукало вас взяти відповідальність у свої руки?

Ми одні з перших у Тернополі створили ОСББ, коли люди ще толком не знали, що це таке. В нашому будинку була дахова котельня і жоден ЖЕК не хотів узяти на баланс. Отож, іншого виходу у нас не було. Та голова, яка взяла правління в свої руки, не витримала і залишила все в жахливому стані.

У мене такий характер, що я люблю порядок і чистоту. Я не могла на цей безлад дивитися, тому взялася до роботи і вже 13 років головою.

Зізнаюся, працювати головою ОСББ – нелегко, і це велика відповідальність. Але я задоволена зробленим.

Чи вдалося реалізувати ваші плани для покращення будинку?

На мою думку – вдалося. Єдина проблема в тому, що усі прагнуть комфорту, але зробленого чужими руками.

Ми постелили асфальт у дворі, обклали плиткою фундамент, повністю відремонтували дах, а також за програмою енергоефективності утепили фасади торцевих стін. І, як на мене, зробили велику помилку, адже утеплятися потрібно повністю. Тому тепер плануємо робити проект на доутеплення і заміну вікон на сходових клітках. Зараз робимо загорожу та наводимо естетичну красу.

Ви скористалися програмою, за якою 40% кредитних коштів компенсує держава. Чи не було лячно, що гроші можуть не повернути?

Хоча у нас був мільйонний проект, ми взяли кредит у банку лише на 200 тисяч гривень, бо мали побоювання, що держава не компенсує частини боргу. Але виявилось, що ця програма працює ефективно. Гроші нам повернули через 2 місяці.

Послугами якого банку ви скористалися?

Я звернулася в Укргазбанк, де мені допомогли не тільки оформити документи, а й навіть їх зібрати. Мені залишалось тільки поставити підпис та печатку.

Чи зберігся тариф на оплату житла після того, як ви перейшли на ОСББ?

У нас старий будинок на 69 квартир, який потребує капітального ремонту. І дуже важко за квартплату все зробити. Тому на установчих зборах ми вирішили змінити тариф з 1,60 грн на 2 грн.

Як на мене, крім квартплати потрібно ще додати хоча б разову плату у розмірі 100 грн у рік. Тоді ми могли б планувати додаткові роботи з благоустрою свого будинку. В іншому разі вся праця піде на марно. Адже, як ми знаємо, термомодернізацію потрібно проводити комплексно.

Люди мають зрозуміти, що створивши ОСББ і взявши правління у свої руки, вони повинні не тільки посадити квіточки і пофарбувати лавочки, а виконати багато робіт, на які затрачаються певні кошти.

Чи є у вас люди, які не платять комунальні послуги, і як ви з цим боретесья?

Злісних неплатників немає. Напевно, усі мешканці нашого будинку совісні. Вони бачать, на що витрачаються їхні гроші, а тому проблем немає.

На вашу думку, що таке успішне ОСББ?

Це ОСББ, у якому голова і співмешканці разом прагнуть покращити умови проживання і роблять все можливе, щоб їхнє житло було затишним і енергоефективним.

ЖИТЕЛІ РІВНЕНСЬКОГО ОСББ ДІЛЯТЬСЯ СЕКРЕТАМИ ЕКОНОМІЇ

АВТОР: ОЛЕНА ЧУДІНОВИЧ, РЕГІОНАЛЬНИЙ ПРЕС-СЕКРЕТАР ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИХ ТА ЕНЕРГЕТИЧНИХ ПРОГРАМ ГРОМАДЯНСЬКОЇ МЕРЕЖІ ОПОРА.
ДЖЕРЕЛО: САЙТ TEPLO.GOV.UA

З кожним днем ми все частіше чуємо про створення нових ОСББ (об'єднання співвласників багатоквартирних будинків). Для їх розвитку у багатьох містах України існують спеціальні Програми підтримки, які допомагають ОСББ впроваджувати енергоефективні заходи. Рівне – не виняток. Наше місто також має об'єднання, сумлінною роботою яких може пишатися.

Одним із них є ОСББ «Дружба» (вул. Степана Бандери, 60-а). Іван Фатич, голова правління ОСББ, поспілкувався з Громадянською мережею ОПОРА та розповів, як зі співвласниками «перетворив» будинок на сучасний та енергоефективний.

Досягнення ОСББ

Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку «Дружба» створене у січні 2010 році. За 6 років співвласники доклали чимало зусиль, аби їхній будинок дійсно мав гарний вигляд та був економнішим.

Ще до створення об'єднання, мешканці самостійно проводили ремонтні роботи. Однак «нове життя» будинку змогли дати після створення у ньому ОСББ. У цьому їм, звичайно ж, допомогло місто та область. Зокрема, у будинку проведено такі роботи:

- ремонт покрівлі (кінець 2010 року, кошти були повністю виділені з обласного бюджету);
- встановлення металопластикових вікон у під'їздах (кінець 2010 року, завдяки Муніципальній програмі сталого розвитку м. Рівне у співвідношенні 20% – кошти громади, 80% – кошти муніципалітету. Сума, сплачена з однієї квартири, становила близько 200 грн);
- заміну ліфта у першому під'їзді (кінець 2010 – початок 2011 року, фінансування повністю з обласного бюджету);
- ремонт трьох під'їздів: шпаклювання, штукатурка, заміна поштових скриньок, викладення плитки на підлозі, встановлення «тамбурних» металопластикових дверей (2011 рік, Муніципальна програма сталого розвитку міста Рівного у співвідношенні 25% – кошти громади, 75% – кошти муніципалітету. Сума, сплачена з однієї квартири, становила близько 200 грн);
- встановлення індивідуальних газових котлів у всіх квартирах (2011 рік, місто виділило 27 тис грн, з них 4 тис грн – на податки. Мешканці двокімнатної квартири сплатили 9–10 тис грн, а трикімнатної – 12–13 тис грн).

Крім цього, на горищі багатоквартирного будинку встановили вікна, у трьох під'їздах – світлодіодне освітлення, у ліфтах та на перших поверхах – встановили дзеркала, на стінах – картини, а між поверхами під'їзди облаштовані квітами.

Утеплення – наймасштабніший проект об'єднання

У 2014 році співвласники вирішили провести капітальний ремонт фасаду, тобто утеплити будинок. Цей проект вирішили реалізовувати у рамках Муніципальної програми сталого розвитку міста Рівного у співвідношенні 70% – місто і 30% – кошти громади. Впровадження проекту розраховувалося на 3 роки і восени 2016го планується його завершення.

У 2016 році вартість утеплення є найбільшою. Не маючи таких коштів, співвласники вирішили взяти кредит «Теплий дім» в рамках Державної програми підтримки з енергозбереження, що передбачає відшкодування суми кредиту. Для ОСББ це відшкодування складає від 40% до 70%, залежно від кількості субсидіантів (але не більше 14 тис грн в розрахунку на одну квартиру).

«Скористалися Державною програмою – взяли кошти на наш внесок, який мали сплатити. Ми його не могли зібрати, щоб почати роботу. Тому взяли кредит. Відшкодування від цього кредиту від 40 до 70 відсотків. Яке у нас відшкодування – ми ще точно не знаємо. Тільки маємо отримати довідку про кількість субсидіантів», – додала бухгалтер ОСББ «Дружба» Світлана Хомич.

Кредит «Теплий дім» об'єднання взяло на 5 років. Проте співвласники планують виплатити його швидше, щоб не переплачувати.

Ефективність впровадження енергозберігаючих заходів

Першу економію співвласники ОСББ «Дружба» відчули одразу після встановлення вікон. Крім цього, у будинку встановили вікна на горищі. За словами голови, у під'їзді просто стало тепло.

Завдяки індивідуальним котлам співвласники можуть самостійно регулювати температуру у себе в квартирах. Так, бухгалтер об'єднання розповідає, що знижує температуру до 18°, а для голови правління оптимальна температура становить 22°. Тобто, це не просто економно, а й зручно. Окупність встановлення котлів – 5 років. Гроші співвласники вже повернули.

Звичайно ж, найбільший ефект мешканці відчули після утеплення будинку. «До утеплення за опалювальний період я спалювала 440 кубів. Цієї зими – 268 кубів. Сподіваюсь, що коли буде утеплена ще одна стіна – цифра знизиться до 200 кубів», – поділилась бухгалтер пані Світлана.

Перспективи ОСББ

Хоч і багато зроблено, проте плани на майбутнє не менш грандіозні. Іван Григорович відзначає, що потрібно замінити кабель для електроенергії, зробити ремонт у підвальному приміщенні, покласти тротуарну плитку у дворі, облаштувати дитячий майданчик, утеплити горище, встановити електричні котли у квартирах та, врешті, встановити сонячні колектори.

«ОСББ не має аналогів. Це дійсно нормальна організація. У нас просто краще. Ми вклали гроші і вони окупились. А управляти ОСББ має людина, яка бачитиме наперед, як у шахах. Тому потрібна людина жива і чесна», – наголосив голова правління ОСББ «Дружба» Іван Фатич.

